

تبعات منفی ناهماهنگی کانتینری بر کشتیرانی ایران

پدرام علیزاده

راهبردهای توسعه اکوسیستم نوآوری دریایی

مرتضی فاخری - اقتصاد

دریامحور به مجموعه‌ای از فعالیت‌های اقتصادی اطلاق می‌شود که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم با دریا، سواحل و منابع دریایی در ارتباط هستند؛ از جمله حمل‌ونقل دریایی، شیلات، گردشگری ساحلی، انرژی‌های تجدیدپذیر دریایی، زیست‌فناوری و استخراج منابع معدنی زیر دریا.

این نوع اقتصاد، به‌ویژه برای کشورهای ساحلی، نقش مهمی در ایجاد اشتغال، افزایش درآمد ملی، ارتقای امنیت غذایی و توسعه منطقه‌ای ایفا می‌کند.

در چارچوب توسعه پایدار، اقتصاد دریامحور می‌تواند به‌عنوان پیشران تحول اقتصادی عمل کند، مشروط بر آنکه بهره‌برداری از منابع دریایی با اصول پایداری، عدالت بین‌نسلی و حفاظت از تنوع‌زیستی همراه باشد. توسعه اقتصادی دریامحور بدون توجه به ظرفیت‌های زیست‌محیطی و حساسیت اکوسیستم‌های دریایی، می‌تواند منجر به تخریب منابع، آلودگی گسترده، کاهش ذخایر آبزیان و اختلال در تعادل طبیعی شود.

بنابراین، ضروری است سیاست‌گذاران، فعالان اقتصادی و جوامع محلی به‌گونه‌ای عمل کنند که منافع اقتصادی با حفظ سلامت دریاها و سواحل هم‌راستا باشند. تلفیق توسعه با حفاظت، نه تنها ضامن پایداری منابع برای نسل‌های آینده است، بلکه موجب افزایش تاب‌آوری اقتصادی و زیست‌محیطی در برابر بحران‌های جهانی نظیر تغییرات اقلیمی، کاهش تنوع‌زیستی و نوسانات بازارهای جهانی نیز خواهد بود.

مدیریت منابع دریایی در بسیاری از کشورها، از جمله ایران، با چالش‌های نهادی و سیاستی متعددی مواجه است که مانع از تحقق حکمرانی یکپارچه و پایدار در این حوزه می‌شود.

آمد تحلیل می‌دهد؛

همگرایی دریایی انجمن مهندسی و دانشگاه شریف

همراهی دانشگاه شریف و انجمن مهندسی دریایی ایران

در نهمین همایش صنایع فراساحل به بار نشست

به مناسبت سالگرد ابلاغ سیاست‌های کلی توسعه دریامحور؛

توسعه دریامحور باید به یک جنبش ملی بدل شود

از ایران خشکی محور تا ایران دریامحور

محمدحسین شفیعی
پژوهشگر حوزه دریا

ایران در آستانه دوره‌ای تازه از تاریخ خود ایستاده است؛ دوره‌ای که در آن دریا نه حاشیه، بلکه مرکز و جهت توسعه خواهد بود. اگر قرن گذشته، قرن خشکی و مرزهای زمینی بود، قرن پیش رو قرن دریاست؛ قرن بازگشت تمدن‌ها به سواحل، قرن رقابت بر سر مسیرها، منابع و فناوری‌هایی که آینده جهان را شکل می‌دهند.

به گزارش اقتصاد سرآمد، محمدحسین شفیعی، پژوهشگر حوزه دریا، در مطلبی به مناسبت سالگرد ابلاغ سیاست‌های کلی توسعه دریامحور توسط رهبر معظم انقلاب از ضرورت بدل شدن موضوع توسعه دریامحور به یک جنبش ملی نوشته است.

این مطلب را در ادامه می‌خوانید:

نگاه به دریا، از خیزر تا مکران، از بندر انزلی تا چابهار، دیگر یک انتخاب نیست، بلکه ضرورتی ملی است. ایران کشوری است با دو دریا، اما هنوز نتوانسته است جایگاه خود را به‌عنوان «کشور دریایی» باز یابد. در حالی که جهان با سرعتی بی‌سابقه به سوی اقتصادهای آبی، انرژی‌های نو، آبریز پروری پایدار و حمل‌ونقل کم‌کربن حرکت می‌کند، کشور ما هنوز درگیر کندی نهادها، تشنگی تصمیم‌ها و بی‌اعتمادی میان سیاست‌گذار و کنشگر دریایی است.

بااین حال، فرصت‌ها هنوز در برابر ما گسترده‌اند. موقعیت ژئواستراتژیک ایران در قلب مسیرهای نوین تجارت جهانی، از کریدور شرق-غرب تا شمال-جنوب، می‌تواند بار دیگر نقش تاریخی ایران را در پیوند اقیانوس هند، خلیج فارس و آسیای مرکزی احیا کند. در این میان، خلیج فارس و دریای عمان تنها درگاه‌های صادرات و واردات نیستند، بلکه عرصه تعامل فرهنگی و همکاری منطقه‌ای‌اند. پیوند با کشورهای حاشیه خلیج فارس، شبه‌قاره هند و شرق آفریقا می‌تواند بنیان‌گذار نظمی تازه باشد که ایران در آن نه تنها بازیگر اقتصادی، بلکه محور فناوری، فرهنگی و زیست‌محیطی منطقه است.

توسعه دریامحور، اگر صرفاً در سطح پروژه‌های بندری یا صنعتی باقی بماند، به هدف خود نخواهد رسید. این توسعه باید به یک جنبش ملی بدل شود؛ جنبشی که مردم را، به‌ویژه جوانان و ساحل‌نشینان، به متن تصمیم‌سازی و کنشگری بیاورد. ظرفیت نیروی انسانی در استان‌های ساحلی، از گیلان، مازندران و گلستان تا خوزستان، بوشهر، هرمزگان

و سیستان و بلوچستان، گنج پنهان توسعه پایدار ایران است. پیوند فرهنگی و اقتصادی میان این سواحل و فلات مرکزی نیز ضرورتی است تا دریا دوباره در ذهن و زیست ایرانیان جایگاه خود را بیابد. عصر جدید توسعه دریایی نیز بدون فناوری معنا ندارد. ایران باید مسیر خود را در بهره‌گیری از فناوری‌های نو همچون هوش مصنوعی، رباتیک دریایی، پایش زیست‌محیطی هوشمند و سامانه‌های انرژی تجدیدپذیر فراساحلی بیابد. انرژی بادی و خورشیدی دریایی، زیست‌فناوری آبزیان و استفاده از دریا برای تولید انرژی‌های سبز، نه تنها ابزارهای اقتصادی، بلکه مؤلفه‌های امنیت ملی آینده خواهند بود.

در این مسیر، سیاست‌گذاری باید از تمرکزگرایی فرساینده رها نشود. ساختارهای فعلی، با تعدد نهادها و تعارض مأموریت‌ها، پیش از آنکه تسهیل‌کننده باشند، مانع شکل‌گیری تصمیم‌های هماهنگ‌اند. تشکیل یک نهاد ملی هماهنگ‌کننده در سطح عالی، با حضور واقعی ذی‌نفعان، بخش خصوصی، دانشگاه‌ها و نهاد‌های محلی، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است.

تجربه‌های موفق جهانی نشان می‌دهد که توسعه دریامحور در صورتی پایدار می‌شود که از دل مدیریت مشارکتی و شفافیت در داده‌ها بیرون آید. طراحی حساب‌های اقماری برای اقتصاد آبی، احیای نظام آماری دقیق و ایجاد بانک اطلاعاتی یکپارچه در حوزه دریا، شرط نخست برای هر

توسعه دریامحور؛

چابهار با کدام شهرهای دنیا، هم عرض جغرافیایی است؟!

چابهار در مدار ۲۵ درجه شمالی، تقریباً با
شهرهایی چون کوتا، سه‌ها، دبی و میامی
در یک عرض جغرافیایی قرار گرفته است.